

людей, що внесли свій фінансовий вклад у політичне майбутнє Барака Обами перетнуло межу 4 000 000 осіб [1].

У 2012 році, до речі, президент США Обама підписав закон JOBS Act (Jumpstart Our Business Startups Act), який дозволяє стартап-компаніям збирати до \$1 млн. методом краудфандингу, без подання паперів та реєстрацій на продаж акцій, як це робилося раніше. Саме це значно сприяло зростанню кількості стартап проектів в Америці [2].

Отже, незалежно від мети бізнес-проекту, існують краудфандингові платформи всіх розмірів, цілей і напрямів. Є інвестори, які хочуть отримати повернення по своїх кредитах, і є платформи, єдина мета яких – фінансувати творчі проекти або рятувати життя некомерційним організаціям. Варто визначити мету і розпочати дослідження. Варто знайти краудфандингову платформу, яка підходить під мету. Варто зосередитися на одній платформі та єдиній меті та рекламувати свій проект, поки не буде зібрано достатньої суми. Краудфандингові платформи не лише значно спрощують попит на гроші, а й надають інвесторів і спонсорів.

Список використаних джерел:

1. Гуляєва Л. Краудфандинг: колективне фінансування. – URL: <http://www.atomprofspilka.info/public/I33333>
2. Гончаренко А. Краудфандинг, або Історія полтавського муралу. – URL: <https://zmist.pl.ua/blogs/kraudfanding-abo-istoriya-poltavskogo-muralu>

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ СВІТОВИХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

*Вовк О.М., док. екон. наук, професор кафедри економіки повітряного транспорту
Смірнова А. С., Панчошина Т. М., студентка, Національний авіаційний університет*

Останній економічний цикл ознаменувався глобальними економічними та суспільними локдаунами, а карантинні обмеження створили масштабний збій в економіці та змусили майже всі бізнеси вчитись працювати у нових, більш складніших реаліях. За цей час деякі бізнеси вимушені були повністю закриватись, а деякі – пристосовуватись до умов віддаленої роботи, освоюючи нові технології та адаптуючи до тотальної цифровізації усіх комунікацій.

Коронавірус та обмеження, пов'язані з ним, нанесли найбільшого удару на підприємства малого та середнього бізнесу. Більшого удару, ніж вони в секторальних масштабах мезоекономічних систем зазнали тільки авіакомпанії та тревел-індустрія. Проте, в першу чергу, саме малий та середній бізнес виступає основою для розвитку економіки майже кожної країни. Велика кількість аналітиків говорять, що економіка країн навряд повернеться до свого

нормального стану до тих пір, поки малий та середній бізнес повністю не відновляться [1]. Саме через це великих збитків зазнали і маркетингові компанії. Адже витрати на маркетинг – це, здебільшого, найперші витрати, які урізаються компаніями під час виникнення будь-якої кризи. Наприклад, у I кварталі 2020-го року вперше з 2016-го року середні та великі підприємства України отримали чисті збитки у розмірі 5 млрд гривень [2]. Порівняно з 2019-м роком (27%), частка збиткових підприємств виросла до 41% [2]. За дослідженнями Національного Банку України, таке погіршення фінансових результатів різних сфер бізнесу є основною причиною падіння інвестицій, адже зазвичай близько 65% капіталовкладень фінансуються за рахунок власних коштів підприємств [2]. До того ж, аналітики зазначають, що до початку кризи, спричиненої коронавірусною інфекцією українські підприємства давали надію на позитивні ділові очікування.

Проте унеможливлення ведення бізнесу звичним, офлайн-способом наштовхнуло велику кількість підприємців шукати усілякі шляхи продажу своїх товарів за допомогою інтернету. У зв'язку з цим, переважна кількість власників бізнесу за можливості все одно не повернуться до попереднього способу ведення бізнесу, адже для більшості галузей, наприклад, торгівлі – продажі через інтернет набагато зручніші, стабільніші в сучасних умовах та потребують менших витрат.

Карантинні умови принесли і покращення й іншим секторам макроекономічної системи. Наприклад, стрімкого розвитку зазнали безготівкові розрахунки. Більше половини користувачів інтернету, які до початку пандемії не купували товари в інтернеті або ж не користувались послугами доставки їжі – вперше зробили це саме під час карантину.

Чи не найбільшого удару від пандемії зазнали підприємства авіаційного сектору транспортної галузі. Адже саме рішення про призупинення авіаперельотів були першими рішеннями задля запобігання пандемії. Заборона міжнародних перевезень залишила авіакомпанії та аеропорти без головного джерела їхніх заробітків. Компаніям довелося витратити відкладені резерви для того, щоб не збанкрутувати. За підрахунками Світової ради подорожей та туризму, сфера пасажироперевезень на туристична сфера у 2020-му році недоотримали 2,1 трильйони доларів [3]. Ця сума приблизно дорівнює ВВП таких країн як Мексика та Нідерланди разом узятих. За підрахунками Міжнародної організації цивільної авіації, досі неможливо точно оцінити збитки, яких зазнають авіакомпанії та аеропорти після повного виходу з карантину, але приблизні цифри сягають від 160 до 253 млрд доларів [3]. Щодо статистики польотів в 2020 році порівняно з 2019 роком, можна стверджувати, що перевезення впали на 57,6%, а всього перевезень здійснено в 2020 році – 142047 [3]. Більш детально цю статистику відображено на рис.1.

Окремо слід відмітити вплив обмежень на ринок праці України, котрий, як і в багатьох країнах світу, переживає серйозні проблеми та виклики, спричинені поширенням COVID-19, у тому числі соціально-економічні. В умовах карантину роботодавці вдаються до повного або часткового припинення виробництва, скорочення штату, перехід на роботу за сумісництвом або

направлення працівників на відпустку без збереження заробітної плати. Це призводить до скорочення попиту на робочу силу та зменшення кількості зайнятих осіб, та зростання безробіття відповідно. Під час карантину з 12 березня по 1 грудня 2020 року більше 525 тисяч осіб набули статусу безробітних [2]. Загальні тенденції економічного розвитку 2019-2021 р.р. сформували як нові загрози й виклики, так і нові рішення. Особливо в секторах інформаційно-цифрових продуктів, логістики й он-лайн освіти, медицини. Прискорення цифровізації, активізація логістики та інтернет-маркетингу, потреби в набутті нових компетенцій стимулювали інвестування у ці сектори, а також адаптацію економічних систем усіх рівнів до кризових проявів [4-5].

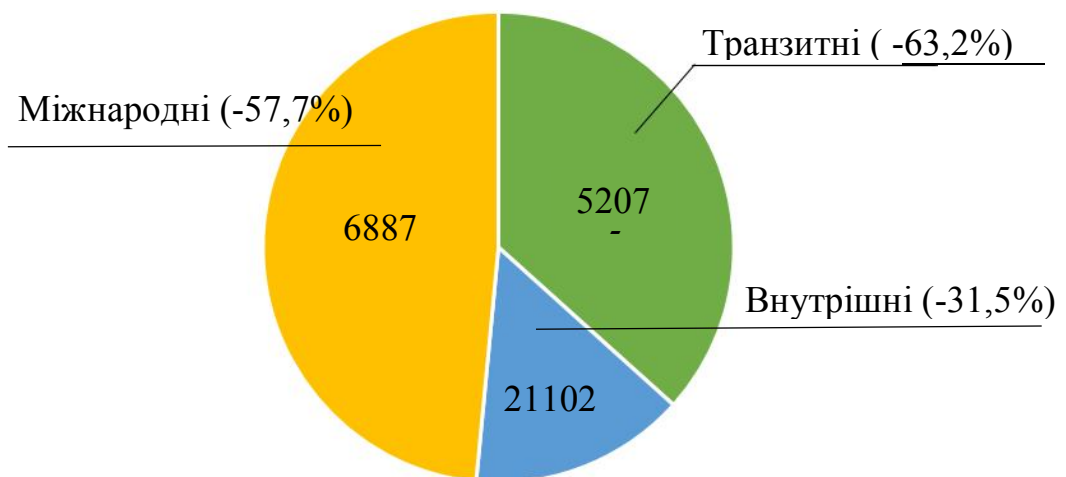

Рис.1. Статистика польотів в 2020 році порівняно з 2019 роком*.

*узагальнено авторами за даними [3]

Серед основних ризиків, які можуть виникнути на шляху до економічного зростання України на 2021–2023 роки дуже важливо згадати, зокрема:

- друга та третя хвиля пандемії, що призведе до подальшого карантину обмеження як в Україні, так і у світі;
- дефіцит зовнішнього фінансування та звуження доступу до міжнародного капіталу ринки;
- формування значного дисбалансу на ринку праці, скорочення зайнятості;
- отримання низького врожаю зернових культур тощо.

Проте завдяки своїй відкритості українська економіка продовжуватиме зростати значною мірою в умовах впливу зовнішніх умов, які характеризуватимуться поступовим відновленням починаючи з 2022 року та подальшим зростанням світової економіки, включаючи торгових партнерів України на тлі активної вакцинації та боротьби з наслідками пандемії COVID-19.

Список використаної джерел:

1. G. Kucheruk, O. Vovk, N. Kovalenko, V. Romakh, V. Shevchenk Modernization processes development in the implementation of intellectual capital in a crisis. *Estudios de Economía Aplicada*. Vol. 39 No. 9 (2021): Special Issue: Development of a Market Economy in

- the context of the Global Financial Crisis. URL: <http://ojs.ual.es/ojs/index.php/eea/issue/view/324>Рр. (дата звернення 21.10.2021)
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 25.10.2021)
3. Статистика авіаперельотів у 2020 році. URL: <https://minfin.com.ua/2021/02/24/60524490/> (дата звернення 21.10.2021)
4. Tetiana Tkachenko, Svitlana Tulchynska, Olena Kostyunik, Olha Vovk, Nataliia Kovalenko Modernization determinants by ensuring economic security of enterprises in the competitive conditions. *International Journal of Computer Science and Network Security*, VOL.21 No.8, August 2021 Pp.119-126. URL: http://ijcsns.org/07_book/html/202108/202108016.html (дата звернення 21.10.2021)
5. Consequences of the Covid-19 epidemic and quarantine measures for leading sectors of the Ukrainian economy. Study based on the results of in-depth interviews with owners and top managers of Ukrainian companies. Kyiv–Kharkiv, 2020. 188 p.

ДО ПИТАННЯ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ПІДПРИЄМСТВА

Герчанівська С. В., канд. екон. наук, ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут»

Податковий менеджмент як окрема галузь знань виник на початку ХХ століття і відтоді набув широкого розвитку. Виділення податкового менеджменту в окрему підсистему управління було обумовлено розвитком податкової системи, значним обсягом податкового законодавства та суттєвими наслідками податкових помилок. Податковий менеджмент є складовою всієї податкової політики на рівні держави, підприємства, домогосподарства.

Під державним податковим менеджментом слід розуміти систему державного управління податковою системою та оподаткуванням, що включає організацію, координацію і вдосконалення всіх аспектів оподаткування в державі з метою забезпечення економічних інтересів усіх суб'єктів ринкових відносин та забезпечення поступового та сталого зростання їх доходів [3].

Головна мета податкового менеджменту підприємства – забезпечення оптимальних податкових платежів відповідно до чинного законодавства. При цьому потрібно звернути увагу на вирішення таких проблем: дисципліна та культура платників податків; поєднання стратегічної та тактичної мети податкового менеджменту; мінімізація та оптимізація сплати податків; ризик податкових платежів для платників податку.

Завданням податкового менеджменту на рівні домогосподарств є визначення таких напрямів та умов формування доходів (фінансових ресурсів), їх використання, які б дали змогу отримувати найбільші доходи за оптимальності податкових платежів за чинної системи оподаткування [3].

Усі рівні податкового менеджменту взаємопов'язані та взаємообумовлені.

Податковий менеджмент є важливим елементом, що визначає ефективність діяльності підприємства та забезпечує йому конкурентні переваги в умовах невизначеності зовнішнього середовища. На ефективність діяльності підприємства впливає високе податкове навантаження, що може спричинити